

Innlandet Fylkeskommune
Postboks 4404 Bedriftssenteret
2325 HAMAR

Deres referanse:

Vår referanse (bes oppgitt ved svar):
LESL, 24/23403, 24/3549

Dato:
28.08.2024

Høringsuttalelse videregående skole og tilbudsstruktur- Østre Toten kommune

Høringsaken om framtidig skole- og tilbudsstruktur har vært til behandling i formannskapet i Østre Toten 28.08.2024. I behandlingen av saken er det flere forhold som vurderes særlig viktige i et Østre Toten kommune perspektiv. Følgende uttalelse oversendes som svar på høringen.

Vurdering av konsekvenser for Lena- Valle Videregående skole og Østre Toten kommune

Kvalitet og kompetanse i skolen

Skolested Lena har samme tilbud som Dokka, med unntak av Idrettsfag. Lena- Valle VGS har to paralleller på Idrettsfag. Dersom tilleggsalternativet om å fordele tilbudet utover på de gjenværende skolene blir vedtatt, kan det føre til at Lena- Valle VGS mister en klasse på idrett. Konsekvensene for skolen vil i praksis bli at skolen får totalt 90 færre elever (fordelt på 3 årstrinn). Dette vil berøre hele skolen, da det vil bli mer utfordrende å benytte lærere på tvers av utdanningene og skolens fagmiljø vil bli svekket. I tillegg vil det gi en smalere tilbudsvifte og skolen kan bli mindre attraktiv. De økonomiske innsparingene ved denne løsningen vil ikke være store.

Tilgang på kvalifisert arbeidskraft

Lærere i videregående skole er mer fagspesialiserte i sin undervisning. Det er derfor viktig med mange nok elever og bredde i programfag for å gi et godt tilbud og bredt nok fagmiljø. Lena- Valle VGS har et godt omdømme og fagmiljø som gjør at det er god søknad av kvalifiserte lærere til skolen. Mange lærere har også tilknytning til bygda og kommunen. Konsekvensen av en reduksjon i tilbudet på Lena-Valle VGS vil kunne bli at færre søker ledige stillinger ved skolen.

Næringslivet

Lena- Valle videregående skole spiller en viktig rolle for næringslivet ved å forberede elever med relevant kompetanse og ferdigheter som trengs i arbeidsmarkedet. Et rikt samarbeid mellom næringsliv og videregående skole bidrar til at elever får praktisk erfaring og innsikt i næringslivet, noe som gjør dem bedre rustet for fremtidige yrkeskarrierer og bidrar til å skape et dynamisk og kompetent arbeidsmarked. Samarbeid mellom skole og næringsliv vil gi bedre og mer relevante utdanningsprogrammer, noe som øker rekrutteringen til spesifikke sektorer.

Det må legges vesentlig vekt på framtidsperspektivet, det vil si vurderinger av fremtidens behov i arbeidsmarkedet. Det er påpekt fra nasjonalt hold at beredskap innen jordbruk er kritisk fremover. Østre Toten er en av landets største jordbrukskommuner. I denne sammenheng har Lena-Valle videregående skole svært gode forutsetninger for å ivareta en viktig rolle i utdanning av arbeidskraft innen naturbruk og matproduksjon. Kommunens betydelige jordbruksproduksjon og nærheten til forskningen av NIBIO er med på å styrke denne rollen. Tilsvarende er det vesentlig å tilføre kompetanse til skogbruksnæringen som er en stor og viktig næring i regionen. Det er derfor særlig viktig å øke andelen elever på studieretninger innen landbruk og samtidig beholde kompetansen blant unge voksne innen disse fagområdene.

For å få til dette er det sentralt med gode tiltak og riktig tilpassede studieretninger, som igjen stimulerer til godt samarbeid mot det aktuelle næringslivet. Østre Toten har med sine 15 000 innbyggere alle forutsetninger til å ta del i utviklingen innen norsk matberedskap, og det er derfor helt avgjørende at Lena- Valle videregående skole har de fagområdene som det etterspørres. Næringslivet understreker viktigheten av at kompetansen og kvaliteten i videregående opplæring bevares i kommunen.

Næringslivet trenger arbeidskraft. Skolen er en viktig formidler av lærlinger og har et tett samarbeid med bedrifter i regionen. Opplæringskontoret i Østre Toten kommune har et godt og viktig samarbeid med Lena - Valle videregående skole. Opplæringskontoret i kommunen deltar i yrkesfaglig nettverk sammen med Lena-Valle videregående skole. Yrkesfaglig nettverk er et fora hvor skolen, kommunen og fylkeskommunen sitter. Her jobber man sammen for å utvikle samarbeidet og for å jobbe med rekruttering inn mot fagområdet helsefag. Lena - Valle videregående skole er en uerstattelig rekrutteringsarena for kommunen med tanke på helsefagarbeidere.

Alle kommunene i vår region rekrutterer lærlinger inn til sine læreplasser og kampen om lærlingene er krevende. Sykehuset Innlandet er også en aktør som tar inn mange lærlinger og dette behovet vil øke i fremtiden. Hvis helsefaglig utdanning blir borte fra Lena – Valle videregående skole, vil vår situasjon med tanke på rekruttering bli meget krevende.

Opplæringskontoret vet at gjennom vårt samarbeid med Lena – Valle videregående skole, har kommunen lyktes godt med å være en bidragsyter til at flere av våre unge innbyggere har fått seg både utdanning og fast arbeid. Østre Toten kommune ønsker at hver enkelt videregående skole har kompetanse på hvordan man jobber for å forebygge utenforskap, og har stort fokus på inkludering i utdanning og arbeidsliv. Dette må skje i samarbeid med kommunene og foreldrene. Det er viktig at eventuelle struktur- og tilbudsendringer bidrar til at vi bedrer inkludering av de unge i utdanning og arbeid. Hvis kommunen skal kunne bidra i dette arbeidet videre, er vi avhengig av et videre samarbeid med Lena – Valle videregående skole.

Viktige faktorer å få belyst fra Østre Toten kommune

En eventuell endring i skole- og tilbudsstrukturen ved Lena- Valle videregående skole vil kunne få mange ringvirkninger. Skolen er en stor arbeidsgiver som sysselsetter mange yrkesgrupper. Dersom skolens fagmiljø blir svekket, vil det kunne bli mer utfordrende å rekruttere kompetent undervisningspersonell. I tillegg vil en smalere bredde i utdanningstilbud kunne føre til at skolen blir mindre attraktiv som studiested. Mindre søkermasse kan igjen gi ustabilitet knyttet til hvilke studieretninger skolen kan tilby.

Skolens elever og ansatte bidrar positivt for kommunen både med tanker på arbeidskraft og inn mot handelsstanden. Hybelboerne er et kjærkomment innslag i bygde-bildet og kommunen erfarer at elever trives på internat/hybel. Elever kjenner ofte større tilknytning til et sted hvor de har gått på videregående skole. Selv om noen i perioder reiser bort for å ta høyere utdanning, ser man at de lettere kommer tilbake til hjemstedet hvis de har denne tilknytningen. Dette er en viktig faktor for å demme opp mot fraflytting.

Konklusjon

Østre Toten kommune ser behovet for å endre skole- og tilbudsstrukturen i fylket grunnet synkende elevtall i videregående opplæring og strammere økonomiske rammer. Redusert antall elever har allerede resultert i flere ledige plasser, noe som tilskrives et manglende samsvar mellom dimensjonering og elevtall.

Skole- og tilbudsstrukturen må sikre **stabile utdanningstilbud av høy kvalitet** og gi skolene rammer for å utvikle **robuste fagmiljøer**, samtidig som **stabiliteten** for både elever og ansatte opprettholdes.

Med dette utgangspunktet anbefaler Østre Toten kommune følgende:

- Lena- Valle videregående skole opprettholdes med dagens studietilbud, for å ikke utarme tilbudet og fagmiljøet.

Viktige faktorer er kvalitet og kompetanse i skolen, tilgang på kompetent arbeidskraft (skolen som attraktivt arbeidssted) og samarbeid med næringslivet.

- Muligheten til å øke kapasiteten til Lena- Valle videregående skole vurderes dersom et annet skolested blir lagt ned.
  - I Gjøvik-regionen har Lena- Valle videregående skole lang erfaring med internat ved naturbruksfag på avdeling Valle. Skolen har internatplass til inntil 80 elever fordelt på ulike boenheter.
  - Kommunen har lang erfaring fra rollen som vertskommune for elever ved internatet. Internatet er velfungerende og ble sist bygget ut i 2020.
  - Det vurderes som aktuelt å kunne utvide kapasiteten for internatet ved Lena- Valle videregående skole dersom endringer innen naturbruk gjør dette naturlig.

Med hilsen
Kommunedirektørens stab

Lene Slettum
rådgiver
sign

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.